

МЕНЕДЖМЕНТ ПЕРСОНАЛУ: ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ

Зубенко Ю. О., Кайдалова А. В. *

*доцент кафедри менеджменту і адміністрування, к. ф. н.
спеціальність «Менеджмент організацій і адміністрування», 5 курс
Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Діяльність керівника має різноманітний характер. Щоб успішно здійснювати ефективну роботу підприємства, приймати оптимальні рішення, працювати з людьми, талановитий керівник повинен поєднувати в собі здібності, досвід, знання, і вміння їх застосування. Керівник повинен мати підготовку в багатьох сферах життєдіяльності. Зокрема і в сфері психології.

Робота керівника – це, насамперед, робота з людьми, яка є одним з найскладніших видів діяльності. Вже один тільки цей факт породжує необхідність психологічної підготовки менеджера. Керівник повинен знати, як вести себе з виконавцями, коригувати свою поведінку в залежності від їх стану, вміти виявити сильні сторони виконавців і помітити їх недоліки з метою найбільш ефективного розподілу кадрів. Його обов'язок – створити сильний згуртований колектив, в якому кожен його член займає своє місце, в якому зведені до мінімуму можливості виникнення конфліктних ситуацій, який здатний злагоджено і ефективно працювати. Менеджер повинен вивчити і використовувати ті чинники навколишнього середовища, які надають сприятливий вплив на виконавців та підвищення ефективності роботи колективу. Виконуючи виховну функцію, керівник повинен активізувати, розвивати у виконавцях ті особистісні якості, які сприяють більш плідної роботи окремого виконавця і колективу в цілому.

Всі ці різноманітні функції менеджера неможливо здійснити, не володіючи достатніми знаннями в галузі психології та досвідом їх застосування в практичній діяльності.

Сучасний світ, постійно і швидко змінюється пред'являє особливі вимоги до такої науки як психологія, яка повинна не тільки вимірювати і оцінювати, але й прогнозувати, проектувати, формувати. На думку багатьох дослідників, психологи в даний час змушені займатися плануванням змін особистості, профілактикою особистісного регресу.

Необхідно, щоб керівники організації проявили далекоглядність і визнали високу значимість психологічного чинника в роботі організації. У свою чергу важливо, щоб психологи теж навчилися надавати дієву практичну допомогу і будувати ефективні ділові взаємовідносини.

В даний час у практичній психології розроблені форми і методи роботи, випробувані цільові програми соціально-психологічної підтримки для всіх груп службовців. Використання розробок вітчизняної практичної психології в організаціях, адаптація західних програм, а також створення нових спеціалізованих циклів лекцій, семінарів, ділових та ігрових тренінгів для фахівців будуть сприяти ефективності роботи організації.

Як складне системне утворення, управління пов'язано з багатьма змінними, в тому числі і психологічними. Тому виникла особлива наука – психологія управління. Вона існує і розвивається на стику двох наук: психології і менеджменту (управління). Психологія управління, як частина науки управління, має безпосереднє відношення до вивчення розробки підвищення якості життєдіяльності організації.

Вивчаючи особливості психіки людини в управлінській діяльності, психологія управління дає рекомендації по використанню цих факторів в управлінні. Ця особливість характеризує її як прикладну науку. Розвиток управлінських кадрів, здатних ефективно здійснювати діяльність в умовах ринкової економіки, є актуальною проблемою для сучасної України, неможливо без активізації наукових досліджень в області психології управління.

Отже, психологія останнім часом набуває все більшого значення в практичній діяльності, в тому числі і у виробництві. Все більше психологів

приймають на роботу на великі підприємства, все більше досліджень і експериментів проводиться в області психології у зв'язку з виробничим процесом. Але особливе значення психологічні знання мають в управлінському процесі.

Володіючи психологічною підготовкою, талановитий менеджер зможе ефективно здійснювати свої функції, керувати роботою підприємства. Психологічна підготовка допоможе менеджеру у спілкуванні з підлеглими, він зможе краще зрозуміти їх потреби та мотивацію до діяльності. Він зможе уникнути конфліктних ситуацій як всередині колективу, між виконавцями, так і між виконавцями та підлеглими. Вміле застосування психологічних знань у поєднанні з іншими сприятливими умовами розвитку виробництва приведуть до підвищення ефективності роботи підприємства і збільшення прибутку.

Психологічна підготовка необхідна менеджеріві в цілях вдосконалення самого себе, своїх особистісних якостей і підлеглих. Зрештою, менеджер може використовувати свою психологічну підготовку в контакті з керівниками більш високого рівня, схиляючи їх до своєї точки зору.

Навпаки, відсутність достатніх знань в області психології або досвіду їх застосування у практичній діяльності може стати прямою перешкодою в здійсненні керівником своїх функцій, привести до падіння ефективності виробництва.

Отже, проаналізувавши вище викладений матеріал, можна дійти висновку, що психологічна підготовка має особливе місце в управлінській діяльності. Вивчення психології та застосування цих знань на практиці слід приділити особливу увагу при навчанні, перепідготовці або підвищенні кваліфікації менеджерів.